

तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,

३. महापालिका मार्ग, पत्र घेटी क्रमांक १९६७, मुंबई ४०० ००१.

क्रमांक : २००६०१, २६१०६०१, २६१११५०/१११, फॅक्स : २९२१०१

डिजिटलईज्ड कालवध्द सेवा वर्ष-२०१५

नाम - EDUTECH E-mail : desk13@dte.org.in Internet :http://www.dte.org

ईमेलव्दारे

क्रमांक : १६/आस्था/संकीर्ण/२०१५/आ८९२६

दिनांक : 28 APR 2015

प्रति,

१) सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,
मुंबई / पुणे / नाशिक / औरंगाबाद / अमरावती / नागपूर

२) सचिव,
महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ,
मुंबई.

विषय :- अपंग विद्यार्थ्यांना महाविद्यालये / शैक्षणिक संस्था, परीक्षा केंद्राच्या इमारतीमध्ये
सुलभरित्या मुक्त संचार करता यावा यासाठी अडथळा विरहित वातावरण
निर्मितीच्या सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत...

उपरोक्त विषयाबाबत उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचे पत्र क्रमांक संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.५८-
१५/१५/आस्था-२, दिनांक ६.४.२०१५ व त्यासोबत सक्षम अधिकारी तथा आयुक्त, अपंग कल्याण
आयुक्तालय, पुणे यांचे दिनांक १२.१२.२०१४ रोजीचे परिपत्रक व त्यासोबतचे मा.उच्च न्यायालय, मुंबई
यांच्याकडील रिट याचिका क्र.६५९४/२०१४ (आकांक्षा वर्धमान काळे विरुध्द केंद्र शासन व इतर) मधील
आदेश दिनांक ३०.१०.२०१४ ची छायांकित प्रत पहावी.

सादर परिपत्रकांमधील निर्देशानुसार कार्यवाही करण्याबाबतच्या सूचना आपल्या स्तरावरून आपल्या
अधिपत्याखालील सर्व संस्था / कार्यालये यांना देण्यात याव्यात. तसेच त्याबाबतचा अहवाल या
संचालनालयास सादर करावा जेणेकरून शासनास पाठविणे सुलभ होईल.

(डॉ. अ.तु. पिसे)

उपसंचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

क्रमांक: नविकाअ/शिक्षण/अपंग/२०१५/ ११४९
सहसंचालक, तंत्रशिक्षण वि.का.अमरावती.
दिनांक १५/५/२०१५

प्र. सहसंचालक तंत्रशिक्षण
अमरावती.

प्रत :-१) प्राचार्य, सर्व शासकीय / अनुदानित / विनाअनुदानित संस्था यांना कळविण्यात येते की वरील पत्राच्या
अनुषंगाने आवश्यक कार्यवाहीकरून अहवाल या कार्यालयास सादर करावा.

२) प्रोग्रामर, तंत्रशिक्षण वि.का.अमरावती यांना संकेतस्थळावर टाकण्याकरीता.

श्री. शीतल रा. कदम
कक्षा अधिकारी, महाराष्ट्र शासन
महाराष्ट्र शासन, मादाम कामा मार्ग,
मुंबई-४०० ०३२
दिनांक २२.०४.२०१५

प्रति,

सह सचिव/उपसचिव,
(व्यवसाय शिक्षण/महाविद्यालयीन शिक्षण/ तंत्र शिक्षण/ विद्यापीठ शिक्षण / ग्रंथालय /कला),
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
संचालक (उच्चशिक्षण / तंत्रशिक्षण / व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण / कला / ग्रंथालय),
कुलगुरु, सर्व अकृषिक विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य.

विषय : अपंग विद्यार्थ्यांना महाविद्यालये / शैक्षणिक संस्था, परीक्षा केंद्राच्या इमारतीमध्ये
सुलभरित्या मुक्त संचार करता यावा यासाठी अडथळा विरहित वातावरण
निर्मितीच्या सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत....

महोदय/महोदया,

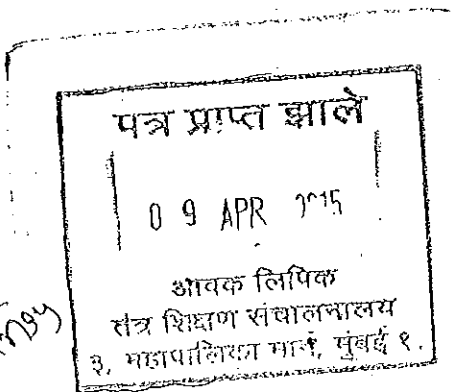
सोबत सक्षम अधिकारी तथा आयुक्त, अपंग कल्याण आयुक्तालय, पुणे यांचे दिनांक
१२.१२.२०१४ रोजीचे परिपत्रक व त्यासोबतचे मा. उच्च न्यायालय मुंबई यांच्याकडील रिट याचिका
क्र.६५९४/२०१४ (आकांक्षा वर्धमान काळे विरुद्ध केंद्र शासन व इतर) मधील आदेश दिनांक
३०.१०.२०१४ जोडले आहेत.

सादर परिपत्रकात दिलेल्या निदेशानुसार आपल्या अधिपत्याखालील सर्व शैक्षणिक संस्था व
महाविद्यालयांना सूचना निर्गमित करण्यात याव्यात व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल आस्था-२
कार्यासनास तात्काळ सादर करण्यात यावा, ही विनंती.

आपली,

शीतल रा. कदम
(शीतल रा. कदम)

कक्षा अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

३१/१२/१५

१०१०४१९५

१३

१२०१३७-२
२०१३/१५

मालयीन प्रकरण
हत्वाचे

23 DEC 2014

2513115-
4069

द्वारा १ नं. मिश्रक विद्या

कार्यालय ३१/१२/१४

दिनांक ३०/१२/२०१४

वाचक क्रमांक .....

सक्षम अधिकारी तथा आयुक्त,

अपंग कल्याण आयुक्तालय, ३, चर्चरोड, महाराष्ट्र राज्य, पुणे ४११ ००१

दूरध्वनी क्र. (०२०) २६९२२०६९ / २६९२६४७९ फॅक्स क्र. (०२०) २६९९९५९०

[अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण आणि संपूर्ण सहभाग) अधिनियम १९९५ कलम ६२
आणि ६३ नुसार अर्ध न्यायीक अधिकार]

*****
क्र.अकआ/प्र-७/अपंग अधि.अंमलबजा./अडथळा विरहीत वातावरण निर्मिती/ दि: १२-१२-२०१४.

वाचा:

१. अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण आणि संपूर्ण सहभाग) अधिनियम १९९५
२. नगरविकास विभाग, महाराष्ट्र शासन आदेश क्र.टीपीबी/४३२००९/१८२९/प्र.क्र.२९६/२००९/
नवि-१९ दिनांक २५.०२.२००२.
३. मा. उच्च न्यायालय मुंबई यांच्याकडील रिट याचिका क्रमांक ६५९४/२०१४ (आकांक्षा
वर्धमान काळे विरुद्ध केंद्र शासन व इतर) मधील आदेश दिनांक ३०.१०.२०१४.

परिपत्रक

मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी रिट याचिका क्रमांक ६५९४/२०१४ (आकांक्षा वर्धमान काळे विरुद्ध केंद्र शासन व इतर) मध्ये दिनांक ३०.१०.२०१४ रोजी पुणे विद्यापिठ पुणे, यांना त्यांच्या अधिनस्त महाविद्यालये / शैक्षणिक संस्था, परिक्षा केंद्रे, आणि संबधित विभागाने अपंग विद्यार्थ्यांसाठी उदा. रॅम्प, उद्वाहन (लिफ्ट), चाकाच्या खुर्चीचा वापर करणाऱ्यासाठी अनुकूल रचना असणारी स्वच्छतागृहे इत्यादी सुविधा पुरविण्याबाबत सुचना निर्गमित करण्याबाबतचे निर्देश दिलेले आहेत. तसेच मा. मुख्य आयुक्त, अपंग निःशक्तजन नवी दिल्ली व आयुक्त अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांनी देखील अशा प्रकारच्या सुचना देशातील सर्व शैक्षणिक प्राधिकाऱ्यांना द्याव्यात असेही निर्देश दिलेले आहेत. त्याप्रमाणे मा. उच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्देशांच्या अनुपालनार्थ आयुक्त अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे या परिपत्रकान्वये खालीलप्रमाणे सुचना निर्गमित करीत आहेत.

अपंग विद्यार्थ्यांना महाविद्यालये / शैक्षणिक संस्था, परिक्षा केंद्राच्या इमारतीमध्ये सुलभरित्या मुक्त संचार करता यावा यासाठी अडथळा विरहित वातावरण निर्मितीच्या सुविधा उदा. रॅम्प, उद्वाहन (लिफ्ट), चाकाच्या खुर्चीचा वापर करणाऱ्यासाठी अनुकूल रचना असणारी स्वच्छतागृहे इत्यादी तसेच अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण आणि संपूर्ण सहभाग) अधिनियम १९९५

३१/१२/१४
२०१४

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY
 CIVIL APPELLATE JURISDICTION
 WRIT PETITION NO. 6594 OF 2014

Akanksha Vardhaman Kale
 V/s
 Union of India & Ors.

.. Petitioner

.. Respondents

Mr. Saket More i/b Mr. Satyavrat Joshi for the petitioner.
 Mr. S.B. Shetye for respondent nos.1 and 2.
 Mr. Kapil Moye with Mr. Shreyas Parel and Mr. Meit Sampat i/b Little
 & Co. for respondent no.8.
 Mr. Vishal Thadani, A.G.P for the respondent – State.

CORAM: MOHIT S. SHAH, C.J. &
 B.P. COLABAWALLA, J.

DATE : 30 OCTOBER 2014

PC.:

Learned counsel for respondent no.8 invites our attention to the statements made in the affidavit dated 21 October 2014 filed by Mr. T. Karthikeyan , Secretary of respondent no.8, and particularly the statement that the order dated 29 September 2014 of this Court has already been communicated to all the offices and branches in all the five regions of the country and they have been asked to provide the necessary barrier free facilities for persons with disabilities, viz. ramp facility, lift, washroom facilities to accommodate wheel chairs, etc. It is of course stated that the same shall be subject to necessary

101-
"Dr. (Mrs.) Pankaj Mittal
Joint Secretary

D.O. No.11-5/95(CPP-II)(Vol.III)

11 July 2001

Dear Sir/Madam,

The Commission in its meeting held on 22-5-2001 considered the matter regarding full implementation of persons with Disabilities Act, 1995 in universities and colleges and approved 3% reservation for persons with disabilities in admission to all the courses of study offered by universities and colleges and 3% reservation for disabled people in jobs and also decided that barrier free access for persons with disabilities to the university, buildings, class rooms, laboratories and toilets, etc. be ensured. You are requested to implement the above decision of the Commission strictly."

5. Similarly, on 8 December 2012, the Government of India in the Ministry of Human Resource Development, Department of Higher Education issued instructions to make educational institutions (the buildings of University, colleges and technical institutes, etc.) barrier free and accessible for all types of disabilities.

6. The University Grants Commission also issued the circular dated 9 February 2012 to the Universities to take follow up action to make educational institutions barrier free and accessible for all types of disabilities.

7. Again on 25 May 2012, the Chief Commissioner for Persons with Disabilities issued instructions to Government of Maharashtra in the Technical and Higher Education Department and

99/1-

WP 6794-2014

departments to provide barrier free environment for students with disabilities, viz. ramp facility, lift, washroom facilities to accommodate wheel chairs, etc. Similarly, the Chief Commissioner for Persons with Disabilities at New Delhi and the Commissioner for Persons with Disabilities for Maharashtra State at Pune will also issue general instructions to all the educational authorities in the country calling upon them to provide barrier free environment to students with disabilities.

9. The compliance report regarding issuance of specific instructions to educational institutions/colleges to provide the aforesaid facilities by 31 March 2015 shall be submitted by 15 December 2014.

Stand over to 22 December 2014.

CHIEF JUSTICE

(B.P. COLABAWALLA, J.)